

Verslag wetenschappelijk medewerker Stichting Hirundo 2023.

Werk in Nederland.

Benjamin Muis heeft zijn ringvergunning verkregen en is nu gemachtigd zelfstandig ringwerk te verrichten. Hij is vaste medewerker bij het CES project en het vangen van rietvogels en boerenzwaluwen bij Elburg. Mocht ik uitvallen dan is de voortgang van deze activiteit gegarandeerd. Samen met Benno van den Hoek kunnen er nu 3 vogelringers het ringwerk bij Elburg voortzetten. Inmiddels is Benjamin gestart met deelname aan het RING-Mus Project in zijn tuin. Dit project is vooral gericht op het ringen en volgen van tuinvogels gedurende het hele jaar, en vooral de Huismus is dan de doelsoort.

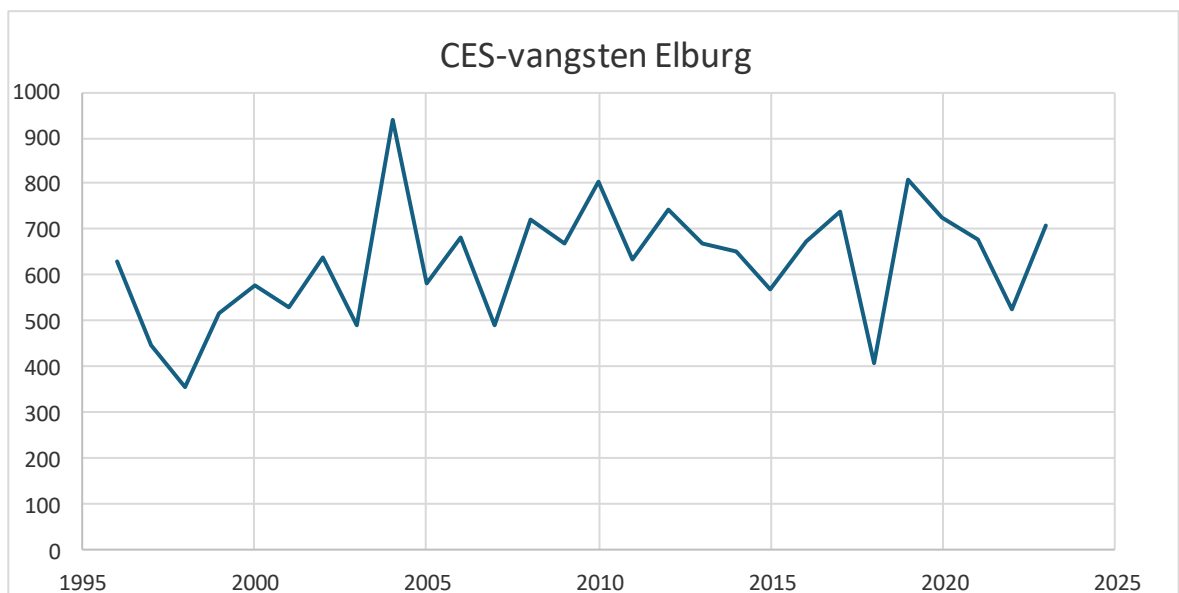
Op 19 augustus 2023 hebben we aspirantringer Jesse van Lon geëxamineerd. Jesse maakt deel uit van de ringgroep Ooyse Graaf bij Nijmegen. We hebben hem positief beoordeeld op zijn kennis en vaardigheden en inmiddels heeft hij zijn ringvergunning verkregen.

Ook heb ik aspirantringer Mark van de Kolk uit Kampen begeleid bij het ringen van uilen en roofvogels. In het voorjaar van 2024 zal hij zijn ringvergunning krijgen voor roofvogels en uilen. Hij zal dan het ringwerk rond 's-Heerenbroek, Polder Mastenbroek en Kampen van mij overnemen.

➤ **CES-project (Constant Effort Site) in Elburg.**

In 2023 konden weer alle 12 vangsessies worden uitgevoerd. Er werden 709 vogels geringd. Bovendien werden er 229 hervangsten gedaan. Daarmee bewijs je dat een vogel nog in leven is en over meerdere jaren geeft dat een bijdrage aan de berekening van de jaarlijkse overleving, leeftijd en plaatstrouw van de hergevangen vogel.

Aantal geringde vogels van CES-project C02, Elburg Korte Waarden.

➤ **Ringwerk boerenzwaluwen.**

In 2023 heb ik weer gevangen en geringd op de vaste 4 RAS-adressen (Ringing Adults for Survival) waarbij nestjongen en oudervogels geringd werden. Er zijn op de broedlocaties 233 nestjongen van boerenzwaluwen geringd.

Van de 37 broedparen op de erven werden 68 oudervogels gevangen, dat is 85,5% van deze broedvogels. 52,9% van deze broedvogels droeg al een ring, wat weer plaatstrouw en overleving aantoont.

Alle details en verdere gegevens staan in het **regioverslag Noord-Veluwe 2023 Boerenzwaluw Project Nederland**.

Aantal op de gezamenlijke RAS-erven geringde boerenzwaluwen in 2023.

Regio:	aantal RAS broedparen	Gevangen vogels	aantal ad. ongeringd	aantal ad. met ring
N.-Veluwe	37=74 vogels	68=85,5%	32	36=52,9%

➤ **Slaapplaats boerenzwaluw Elburg.**

Op de **slaapplaats** te Elburg zijn 2137 boerenzwaluwen gevangen en geringd. Het waren 1919 jonge (1^e jaars) vogels en 218 volwassen (adulte) vogels. Er werden 21 vogels gevangen die al een ring droegen, alle afkomstig uit het ringgebied, zowel als nestjong als op slaapplaats geringd.

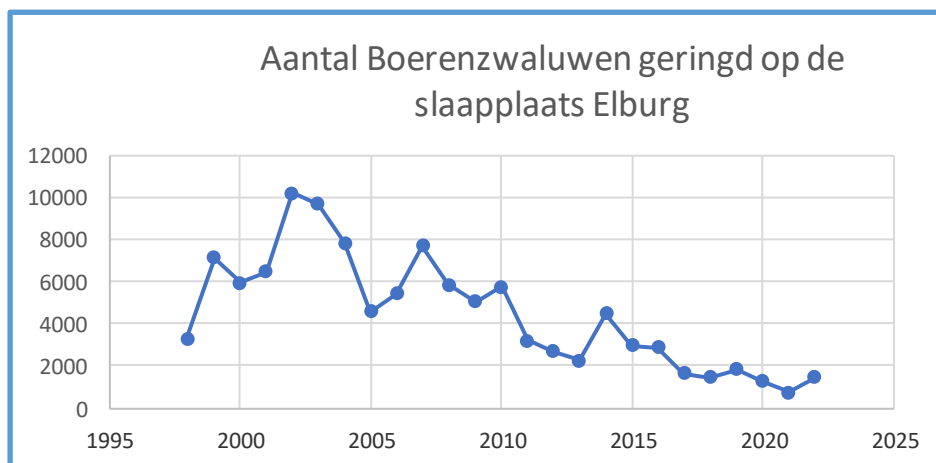
Ook nu weer bleven de spreeuwen weg van de rietvelden bij Korte Waarden. Dat resulteerde in een mooie groep overnachtende boerenzwaluwen. Het totaal aantal was echter minder groot dan in vroegere jaren. Naar schatting bevonden zich in augustus maximaal 2000 boerenzwaluwen op de slaapplaats. Deze aantallen zijn veel kleiner dan in de jaren negentig. De slaapplaats werd al rond 7 september verlaten, toen er nog 6 boerenzwaluwen gevangen konden worden. Kennelijk vertrokken ze toen al richting Afrika. Het lijkt erop dat de start van de herfstmigratie de laatste decennia vroeger begint.

Overzicht van geringde boerenzwaluwen op de slaapplaats bij Elburg in 2023.

slaapplaats:	overj onger	1^e j. onger	totaal	hervangsten (ger)
Elburg	218	1919	2137	21

In de grafiek hieronder is te zien welke aantallen boerenzwaluwen jaarlijks op de slaapplaatsen rond Elburg zijn geringd.

Geringde aantallen boerenzwaluwen op de slaapplaats bij Elburg vanaf 1998.

➤ **Overig ringwerk.**

Buiten de 12 CES-data werd er in Elburg nog 16 keer in het **riet** gevangen. Opnieuw kon dit jaar een nog niet eerdere gevangen soort worden toegevoegd aan onze soortenlijst: de **grote gele kwikstaart**. We hebben 2 exemplaren geringd.

Er werden slechts 2 nesten van **ooievaars** geringd. Op het nest van fam. Van Dam te Veecaten ('s-Heerenbroek) werden 4 jongen geringd. In Kerkdorp bouwden een paartje ooievaars een nest op de voersilo van de fam. Van Dijk. Hier werden 2 jongen geringd.

Verder werden nog 33 **steenuilen** en 68 **kerkuilen** geringd.

Het ringen van **oeverzwaluwen** bij de waterzuivering in Elburg werd ook weer georganiseerd door Frank Westerink en zijn milieugroep. Er konden 95 oeverzwaluwen worden geringd en er was weer leuke publieke belangstelling. Een goede combinatie van zowel bescherming en onderzoek als bewustwording met het publiek.

De **nestkasten** op de terreinen van landgoed Oldhorst (70 kasten) te Oldebroek en De Zoom bij Doornspijk (40 kasten) werden weer in maart onderhouden en indien nodig werden oude vervangen. Er werden in 2023 7 controlerondes gehouden. Er werden o.a. **113 bonte vliegenvangers** geringd.

Ook in de tuin in Oldebroek werd regelmatig gevangen. Leuk was dit najaar een invasie van **barmsijzen** uit noordelijke streken. Hiervan konden er 88 gevangen en geringd worden. Er waren 2 hervangsten van geringde barmsijzen: 1 geringd in de duinen bij Wassenaar en 1 geringd in Onderdendam, Groningen.

De **totale jaarvangst** van alle geringde vogels in 2023 was **5342 vogels**.

- Er werden in 2023 nog slechts 6 **lezingen** gegeven. De oorzaak is zowel het verouderen van de apparatuur alsmede persoonlijke redenen, waardoor verscheidene verzoeken moesten worden afgewezen. Na april 2024 stop ik met het geven van presentaties.

➤ **Fotografie.**

Ook de fotografie is op een lager pitje geraakt. In voorjaar en zomer heb ik nog wel weer op allerlei locaties gefotografeerd. Maar mede doordat mijn vaste fotografiehutje aan het Drontermeer werd verwijderd door een medewerker van Staatsbosbeheer is dit succesvolle plekje ook weggefallen.

Er zijn nog wel nieuwe foto's opgestuurd naar fotobureau Buiten-Beeld en Sovon. Via de link op www.boerenwaluw.nl onder Foto & Video kunnen de opnames bekeken worden.

Toekomstplannen.

Behalve het continueren van de vaste ringactiviteiten zijn er geen reizen of andere onderzoeksprojecten gepland voor 2024.

Bennie van den Brink.